

Muzikal-je glasbeno delo severnoameriškega izvora, ki se je začelo razvijati v 20. stoletju. Primeren je za igro na odru. Po vsebini pa je komedija in povezuje gledališko igro s pevskimi in plesnimi točkami. Zanj je značilna obsežna povezava vseh gledaliških elementov(igra, glasba, ples, odrska oprema). Muzikal vsebuje literarno zahtevna ali družbeno kritična besedila. Opira se na preproste a čustva vzbujajoče melodije, s katerimi ustvarjajo atmosfero in skozi pesem pripovedujejo zgodbo.

Glasba muzikalov, napisana za Broadway- pozneje muzikalov širom po svetu- , je pogojena tako s svojo gledališko in dramsko vlogo znotraj predstave kot tudi s potrebo, da pesmi občinstvu hitro zlezejo pod kožo.

V prvi generaciji skladateljev muzikalov, ki so ji pripadali **George Gershwin, Irving Berlin, Jerome Kern in Richard Rodgers**, je bilo mnogo prvorazrednih avtorjev uspešnic. Med njimi je bilo precej židovskih emigrantov. Kot mladeniči so vneto spoznavali glasbo različnih odmaknjenih skupnosti starejših generacij, predvsem afroameriške ritme in zvoke. Melodika tradicionalne židovske liturgije je združena s črnsko glasbo ustvarila edinstvene zvoke Broadwaya, prelite v pesmi (The Man I Love, Smoke Gets In Your Eyes...). Iz te generacije se je porodilo tisto, čemu včasih pravimo **zlata doba muzikala**, obdobje, ki ga v grobem razmejujeta muzikala Show Boat iz leta 1927 in Gypsy iz leta 1959. Oče te generacije skladateljev je bil **Jerome Kern**. Richard Rogers je na vprašanje kakšno mesto bi mu v ameriški glasbi prisodil, rekel: »Jerome Kern je ameriška glasba.«

Vodilni ustvarjalci muziklov:

- Jerome Kern
- Rodgers&Hammerstein
- Irving Berlin
- George Gershwin
- Kander&Ebb
- Lerner&Loewe
- Frank Loeser
- Boublil&Schönberg
- Stephen Sondheim
- Andrew Loyd Webber

Teatraličnost in drama v glasbenem gledališču

Čeprav ni bil skladatelj, je **Hammerstein**(bil je pisec besedil) v glasbeno formo vnesel teatraličnost in dramsko napetost. Njegova glasba in pesmi, običajno imenovane »točke«, skozi odrsko uprizoritev prehajajo iz ene v drugo. Tu so plesne točke, scenske točke (oprema, kustumi) in tako naprej. Songi so pogosto

napisani za točno določeni trenutek v predstavi. Popestrijo dogajanje, ko predstava skoraj začne izgubljati elan, razložijo zgodbo, odkrivajo neznane lastnosti likov...

Če govorimo o tem, kako kontekst narekuje glasbeni stil, potem **uvertura** oziroma uvodni song ne predstavi le glasbenih tem, temveč, kar je še bolj pomembno, s svojim slogom izzove pričakovanja občinstva glede na vsebine predstave.

Najpomembnejša tema predstave je pogosto razkrita v tako imenovani »utopični točki«, kot na primer v **Somewhere** (West Side Story) ali **Bali Hai** (South Pacific). Vendar je ta vrsta songa lahko hladnejša, če je čim temnejša, manj vesela - lep primer je **Tomorrow Belongs To Me** (Cabaret). Tu lahko opazimo, kako gledališki in dramski kontekst narekuje glasbeni stil in ne nasprotno, kot v primeru kompilacijskih muzikalov, kakršen je **Mamma Mia!**

Združevanje glasbenega, gledališkega in dramskega

Poleg tega, da so imela dela Hammersteina velik vpliv, je k razvoju glasbenega gledališča prispeval še nekaj pomembnega: bil je strokovni in intimni mentor Stephena Sondheim. Pogosto se govori o razvoju »integriranega muzkala«; v takšnem muzikalu songi vedno bolj postajajo del zgodbe, tako da čisto naravno vzniknejo iz dialoga oziroma iz »knjige« predstave. Musikal **Oklahoma!** je navadno tisti, ki ga navajajo kot najpomembnejši mejnik. Toda Sondheim pravi, da je bil prizor **If I Loved You** v muzikalu **Carousel** pomembnejša prelomnica. Ne moremo govoriti o »točki« kot takšni, saj so govor, podatki in petje v prizoru tako prepleteni, da predstavljajo enovitno celoto, ki je ni moč razbiti na manjše delce. To je postala smer razvoja glasbenega gledališča v drugi polovici prejšnjega stoletja. Partitura ni bila več integrirana v knjigo predstave-**partitura je postala predstava**.

Sondheim je razvil obliko muzikala, v katerem so bile melodične teme teme ne le razbite in ločene znotraj posameznih prizorov, ampak so se po drobcih pojavljale skozi celotno dejanje ali predstavo.

Andrew Loyd Webber je iskal in odkrival nov zvok, tako kot pred njim Kern. Tokrat je to bil rock in ne blues. Loyd Webbrova dela ohranjajo to mešanico stilov, v kateri si elementi vodilne rockovske pesmi delijo oder z očarljivo lirično balado.

V zadnjem obdobju so muzikali, kot so **Cabaret in Chicago** - oba sta napisala Kander in Ebb, ter **Company in Assassins** (oba Sondheim) prispeli tako daleč, da so like, situacije in teme svojih zgodb spremenili v posamezne točke »petja in plesa«, v formo gledališke revije, kjer je prav odrska uprizoritev postala glavno sredstvo izražanja namena in pomena predstave. Takšne predstave so napisane iz izrazito gledališke perspektive, toda - kot se je izrazil Sondheim – najpomembnejša lekcija iz pisanja za glasbeno gledališče je »**pisati s sedeža v prvi vrsti parterja**«.